

רצוי ומצוי, אסור ומותר

עופר קרול, "החקלאית"

השימוש במזונות זולים לא יביא אותנו דוקא לתנובות הגבוהות ביותר. אך אם ננהג בזהירות, תעוזה ותבונה יהיה שכרנו ברווח הגבוה ביותר. סיכום שנעשה במספר משקים קיבוציים באזור הגליל המערבי והוצג למשקים כסיכום כלכלי מקצועי מראה בבירור, כי אותם משקים שהשתמשו בחומרי מזון זולים, אפילו נפגעו בנצילות המזון ובתנובה, היו יותר רווחיים. תנובה גבוהה ונצילות מזון מרובה הם אמצעי וכלי עבודה רב־חשיבות, אבל אין הם המטרה אלא האמצעי והאמצעי בלבד.

מה לעשות, רפתנות זה מאמץ מתמשך לאורך זמן ולא דוקא תחרות אולימפית של תנובות שיא העולות במזון ובממון רב, מביאות את מהלך הייצור לתקופות של שיא ושפל ותרומתן הכלכלית בספק.

משום־מה יש בקרבנו גורמים שונים הפועלים באינטנסיביות בלתי מובנת נגד הרחבת השימוש בחומרי "פסולת" שלא לגבוהות תנובה ועוד כאלה עצות.

לא תצלח דרכנו, אם נבחר רק בדרך "הטובה והבטוחה", אין פתרונות קלים. אבל אין זה אומר, שלא ניתן להתגבר על הבעיות למען יהיה הענף תחרותי ובר קיימא.

רצוי – מנה זולה, תנובה גבוהה, פוריות רבה והרבה הרבה לטובת ההכנסה.

מצוי – מנה שאינה תמיד זולה, תנובה שונה ומשתנה והכנסה גמישה שלא בהכרח תלויה בהרכב המנה.

אסור – לגרום נזק לפרה ועל אחת כמה וכמה לאדם המשתמש לצרכיו במוצרי הפרה – חלב ובשר.

מותר – לעשות כל שניתן להפחתה בהוצאות הייצור, תוך כדי מינימום נזק אפשרי לבהמה – ועל אחת כמה וכמה לאדם – על מנת להרבות ככל שניתן ברווחיות ליצרן ובהזולת המוצר לצרכן.

אין ספק, שאפשר לייצר חלב ובשר ממזונות משובחים שאין לגביהם ויכוח, כמו תחמיץ חיטה ותירס, ירק זון, גרעיני שעורה ותירס, סויה וגלוטן. מאידך, אפשר, אמנם במאמץ ובתבונה רבים יותר, להשתמש גם בחומרי מזון רגישים ואפילו ירודים יותר בטיבם, כמו תחמיץ משאריות תירס לתעשייה, קש, ומקורות שונים ומאוזנים של חנקן לא־חלבוני.

אפילו זבל עופות, בדוק ומטופל לסילוק גורמי סיכון, מותר ואף מומלץ לשימוש, כל עוד לא נגררים להזלה בלתי מבוקרת אשר תביא חסכון בטווח הקצר אך ללא ספק תגרום לנזק בטווח הארוך.

